

16.

Wartość miłości w moim życiu

I. PROSPEKT WARTOŚCI

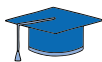
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowo-społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność tworzenia relacji międzyludzkich opartych na miłości

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Rozwój człowieczeństwa i więzów wspólnoty między osobami

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co to jest miłość własna? Czy jest ona zagrożeniem dla drugiej osoby?
- Czy miłość ludzka jest źródłem moralnego życia? Jaki jest związek pomiędzy sprawiedliwością i miłością?
- Więzy miłości tworzą podstawę rozwoju cywilizacji miłości.
- Miłość w rodzinie a pokój między narodami.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek jest powołany do miłości.
- Osoba rozporządza sobą i stanowi o sobie¹.
- Miłość ma strukturę międzypersonalnej wspólnoty².

Zasady

- Relacje miłości rozwijam przez całe życie.
- Moje relacje miłości buduję w prawdzie i wolności.
- Miłość wyrażam zarówno poprzez postawę akceptacji, życzliwości, ofiarności, afirmacji drugiego człowieka, jak również poprzez dialog i wzajemne przebaczenie³.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Miłość jest darem, obdarowaniem osoby osobą.
- Miłość małżeńska jest ukierunkowana na rodzicielstwo.
- Małżeństwo stanowi komunijność osób⁴.

Zasady

- Kochanej osoby nie traktuję jak swojej własności.
- Jestem odpowiedzialny za osobę, którą kocham.
- Pielęgnuję miłość małżeńską i chronię ją przed wszelkimi zagrożeniami.

¹ „Akty «stanowienia o sobie» – po dojściu danej osoby do władania swoją naturą – to nie tylko czynności, ale i «postawy» poznawcze i pożądawcze, poprzez które kontaktuje się ona ze światem osób i ze światem rzeczy”. K. Wojtyła, *Miłość i odpowiedzialność*, wyd. TN KUL, Lublin 2015, s. 109.

² „Miłość bowiem może przetrwać tylko jako jedność, w której zaznacza się dojrzałe «my», a nie przetrwa jako zestawienie dwu egoizmów, w którego osnowie zaznaczają się dwa «ja»”. Tamże, s. 82.

³ Por. *Słownik małżeństwa i rodziny*, red. E. Ozorowski, Wydawnictwo ATK–Fundacja Pomoc Rodzinie, Warszawa–Łomianki 1999, s. 262.

⁴ „Swoją charakter wspólnotowy – więcej, swe właściwości «komunijne» rodzina czerpie z owej podstawowej komunii małżonków”. LdR 8.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Szkoła współpracuje z rodziną ucznia w wychowaniu do miłości osobowej.
- Miłość kieruje się od osoby ku osobie aktem wolnej woli⁵.
- Poprzez miłość osobową świat staje się bardziej ludzki⁶.

Zasady

- Pomagam uczniowi zrozumieć istotę miłości ludzkiej.
- Ukazuję przykłady prawdziwej ludzkiej miłości.
- Promuję wśród uczniów cywilizację miłości.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Na lekcjach wychowawczych można zorganizować cykl spotkań ze świadkami prawdziwej miłości międzyludzkiej. Będą to osoby wszystkich stanów, które wyjaśniają, jak realizują swoje powołanie do miłości: małżonkowie, osoby zakonne, osoby samotne, osoby różnych zawodów. Po spotkaniu uczniowie zapisują istotny rys, cechę usłyszanego świadectwa. Po zakończonym cyklu każdy uczeń przedstawia pracę pisemną na temat: *Czym jest miłość i jak się ona przejawia?* Wskazane jest, aby opracowanie było wzbogacone własnym doświadczeniem ucznia. Ochotnicy, na forum klasy, omawiają swoje prace i dzielą się swoimi przemyśleniami.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczeń rozpoznaje miłość i wie, czym ona jest. Więzy ludzkie młody człowiek buduje w oparciu o miłość osobową. Poprzez miłość stara się tworzyć relacje wspólnotowe w swoim otoczeniu: w rodzinie, w środowisku szkolnym. Miłość własna pomaga mu akceptować siebie takiego, jakim jest i otwiera go na drugiego człowieka. Uczeń wie, że prawdziwa ludzka kultura istnieje dzięki relacjom miłości. Rozumie, że z uwagi na samą naturę osoby, nie wolno człowieka traktować przedmiotowo.

⁵ Por. KDK 49.

⁶ „Osoba jest takim dobrem, że właściwe i pełnowartościowe odniesienie do niej stanowi tylko miłość”. K. Wojtyła, *Miłość...*, dz. cyt., s. 42.

1.10. ZAGROŻENIA

Brak kształtowania w uczniu postawy miłości do siebie, drugiej osoby i świata prowadzi do zachowań egoistycznych i braku zaufania wobec ludzi. Może zacząć dominować utylitaryzm. Uczeń będzie używał drugiej osoby jako środka do realizowania własnych celów⁷. Problem ten może rozszerzyć się na wszystkie dziedziny życia.

⁷ „Ta elementarna prawda: osoba nie może być środkiem działania – w odróżnieniu od wszystkich innych przedmiotów działania, które nie są osobami – jest więc wykładnikiem naturalnego porządku moralnego”. K. Wojtyła, *Miłość...*, dz. cyt., s. 30.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Miłość międzyludzka jako wartość ma w naszym życiu ogromną rolę. Kategoria miłości jest bardzo szeroka, nie ogranicza się ona tylko do miłości mężczyzny i kobiety, ma wiele wymiarów. Więzy miłości są wytwarzane w środowisku rodzinnym czy też koleżeńskim. Jest ona kształtowana w oparciu o wiele postaw, m.in. akceptacji, ofiarności, dialogu czy też przebaczenia. Społeczeństwo oparte na takich zachowaniach jest społeczeństwem zdrowym i bezpiecznym. Każdy więc powinien dążyć do postawy miłości, tym bardziej że jest do tego powołany.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Książka *Ania z Zielonego Wzgórza* napisana przez Lucy Maud Montgomery opowiada historię tytułowej Ani. Dziewczynka jest sierotą. Na skutek zrządzenia losu trafia pod opiekę Maryli i Mateusza. Starze rodzeństwo jest zdyscyplinowane i dość poważne, natomiast dziewczynka jest bardzo roztrzepana i łatwo daje się kierować swoim emocjom. Mimo początkowej szorstkości, Maryla przekonuje się do Ani. Poniższy fragment ukazuje pełną uczuć sytuację po śmierci Mateusza.

Mamy siebie nawzajem Aniu! A co ja bym zrobiła, gdybym nie miała ciebie, gdybyś do nas nigdy nie trafiła? Dobrze wiem, moja Aniu, że nieraz byłam dla ciebie surowa i szorstka, ale nie myśl, że mimo tego nie kochałam cię tak bardzo, jak Mateusz. Przysnaję, że zawsze trudno było mi wyrażać to, co czuję, ale teraz mogę to w końcu zrobić... Kocham cię, Aniu, tak mocno, jakbyś była moją własną córką. Od tej chwili, kiedy pojawiłaś się na Zielonym Wzgórzu, stałaś się radością mojego życia.

L.M. Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*, tłum. M. Skrabek, Wydawnictwo Greg, Kraków 2018, s. 299.

Powyższy fragment jest poświęcony przełomowi w relacji Maryli i Ani. Kobieta zawsze starała się ukrywać swoje emocje i uczucia. Stało to w kontraście do zachowania Ani, która była niezwykle wrażliwym i otwartym dzieckiem. Śmierć Mateusza wyzwoliła wreszcie odwagę, której brakowało dotychczas kobiecie. Mówi swojej podopiecznej wprost o swoich uczuciach. Widzimy, jak ważne jest dla niej, aby wreszcie w pełni otworzyć się na uczucie dziewczynki.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Rodzina, założona i ożywiana przez miłość, jest wspólnotą osób: mężczyźni i kobiety jako małżonków, rodziców, dzieci i krewnych. Pierwszym jej zadaniem jest wierne przeżywanie rzeczywistości komunii w ciągłym działaniu na rzecz rozwijania prawdziwej wspólnoty osób. Wewnętrzną zasadą, trwałą mocą i celem ostatecznym tego zadania jest miłość: tak jak bez miłości rodzina nie jest wspólnotą osób, tak samo bez miłości nie może ona żyć, wzrastać i doskonalić się jako wspólnota osób.

W historii miłości, którą opowiada nam Biblia, Bóg wychodzi nam naprzeciw, próbuje nas zdobyć – aż do Ostatniej Wieczerzy, aż do Serca przebitego na krzyżu, aż do objawień Zmartwychwstałego i wielkich dzieł, za pośrednictwem których, poprzez działanie Apostołów, przewodził rodzącemu się Kościołowi. Również w późniejszej historii Kościoła Pan nie był nieobecny: zawsze na nowo wychodzi nam naprzeciw – poprzez ludzi, w których objawia swą obecność; poprzez Słowo, w Sakramentach, w sposób szczególny w Eucharystii. W liturgii Kościoła, w jego modlitwie, w żywej wspólnocie wierzących doświadczamy miłości Boga, odczuwamy Jego obecność i tym samym uczymy się również rozpoznawać Go w naszej codzienności. On pierwszy nas ukochał i nadal nas kocha jako pierwszy; dlatego my również możemy odpowiedzieć miłością. Bóg nie nakazuje nam uczucia, którego nie możemy w sobie wzbudzić. On nas kocha, pozwala, że możemy zobaczyć i odczuć Jego miłość i z tego „pierwszeństwa” miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas.

DCE 17.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, ponieważ miłość jest z Boga, a każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga. Kto nie miłuje, nie zna Boga, bo Bóg jest miłością. W tym objawiła się miłość Boga ku nam, że zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu. W tym przejawia się miłość, że nie my umiłowaliśmy Boga, ale że On sam nas umiłował i posłał Syna swojego jako ofiarę przebłagalną za nasze grzechy.

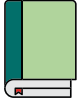
1 J 4,7-10;
por. Mt 5,3-11;
Mk 10,41-45.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Bóg, który stworzył człowieka z miłości, powołał go także do miłości, która jest podstawowym i wrodzonym powołaniem każdej istoty ludzkiej. Człowiek został bowiem stworzony na obraz i podobieństwo Boga (por. Rdz 1,27), który sam jest Miłością (por. 1 J 4,8.16).

KKK 1604;
por. 1709; 1827.

IV. LITERATURA

- Benedykt XVI, *Enc. Deus caritas est. O miłości chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2006.
- Być chrześcijaninem. Teologia dla szkół średnich*, red. M. Rusecki, Wydawnictwo KUL, Lublin 2006.
- Jan Paweł II, *Adh. Familiaris consortio*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 69-132.
- Jan Paweł II, *Enc. Redemptor hominis*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 26-63.
- Jan Paweł II, *List Gratissimam sane do rodzin z okazji Roku Rodziny 1994*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 358-399.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Merton T., *Nikt nie jest samotną wyspą*, tłum. M. Morstin-Górska, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2017.
- Montgomery L.M., *Ania z Zielonego Wzgórza*, tłum. M. Skrabek, Wydawnictwo Greg, Kraków 2018.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Słownik małżeństwa i rodziny*, red. E. Ozorowski, Wydawnictwo ATK-Fundacja Pomoc Rodzinie, Warszawa-Łomianki 1999.
- Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym [Gaudium et spes]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Styczeń T., *Człowiek jako podmiot daru z samego siebie. Antropologia Adhortacji «Familiaris consortio»*, w: *Teologia małżeństwa i rodziny*, red. K. Majdański, t. 2, wyd. Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1990.
- Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, wyd. TN KUL, Lublin 2015.

FILM EDUKACYJNY

Wartość miłości w moim życiu

https://youtu.be/yWg_8xIkIrU

